

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Румяна Ташева, доктор

относно:

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР”, в професионално направление 7.4 Обществено здраве, научна специалност Кинезитерапия
на тема:

“ПРИЛОЖЕНИЕ НА МИОФАСЦИАЛНИ ТЕХНИКИ ПРИ ХРОНИЧНА НЕСПЕЦИФИЧНА БОЛКА В ЛУМБО-САКРАЛНА ОБЛАСТ”

с автор: Весела Димитрова,
докторант към катедра ТМКТ, НСА „В. Левски“, София

Научен ръководител: доц. Любомира Саздова, доктор

Актуалността и социалната значимост на дисертационния труд се обуславя от една страна от разработваните и изследваните през последните години миофасциални техники, които са фокусирани върху болката. И от друга страна е голямото разпространение на болките в лумбо-сакралната област като все повече проучвания показват значително спадане на възрастовата граница още след 30 годишна възраст.

Трудът е представен в обем от 186 страници с включени библиография и приложения. Дисертацията е добре онагледена с 54 фигури и снимки, и 11 таблици. В списъка на ползваната литература са посочени 169 източника, включително 21 на кирилица и 148 на латиница.

Дисертационният труд е правилно структуриран в 9 части с литературен обзор, методология, организация и методика на провеждане на научния експеримент, резултати, дискусия, изводи, заключение, приноси и публикации.

Литературният обзор е представен обстойно и компетентно със задълбочен анализ на представените публикации и дискусии теми. Структурирането му и направеното обобщение показват задълбочения подход по темата.

Вследствие на анализ на литературните източници подходящо е формулирана работна хипотеза за очаквано подобряване на състоянието на

опорно-двигателния апарат и качеството на живот на пациентите с хронична неспецифична болка в лумбо-сакралната област.

Целта и 6-те задачи на дисертационния труд са правилно и ясно формулирани.

Представена е обстойна характеристика на контингента с прецизно систематизирани критерии за включване и за изключване в изследването. Резултатите в научния труд са базирани на данните от 60 лица с хронична неспецифична болка в лумбо-сакралната област.

Методиката на изследване на пациентите е кратко описана и детайлно систематизирана с прилагането на визуално аналогова скала за болката (BAC), Perceived Stress Scale за оценка на нивото на ежедневен стрес, скала на Roland-Morris за оценка на нивото на инвалидност, тест за дискриминационен усет, модифициран тест за мускулна издръжливост на Краус Вебер, тест на Отт, тест на Шобер, тестове за скъсената мускулатура по Банков и Левит. Обстойната информация за методите за изследване правилно е изнесена в приложенията към дисертацията.

Задълбочените познания на дисертантката проличават при разработената методика на кинезитерапия за пациенти с хронична неспецифична болка в лумбо-сакралната област, структурирана в 4 етапа. След удачно определените цел, задачи, средства и методически указания са представени схема и комплекс на кинезитерапия. Миофасциалните техники са ясно описани и онагледени. Изложена е кратко и стандартната методика на кинезитерапия при болните от контролната група.

Данните от тестовете са представени обстойно, без показателната за нивото на ежедневен стрес Perceived Stress Scale, също така без скалата за нивото на инвалидност на Roland-Morris и тестовете за скъсените мускули. Сравнителният анализ доказва статистически значими по-добри резултати на пациентите от експерименталната група при проследените показатели – болка, статично-силова издръжливост на екстензорите, Ott и Schober.

Висока оценка заслужава дискусията, в която освен сравнение със сходни проучвания, са застъпени основни термини и състояния на пациентите с болка в лумбо-сакралната област.

Въз основа на резултатите са изведени 6 извода. Удачно е да се редуцира част от третия извод за „подобряване на качеството на мускулната контракция“, който е изведен от подобрената издръжливост на гръбната мускулатура. Също така включеното в хипотезата очаквано

подобрене на качеството на живот не е застъпено в целите, задачите, методиката, резултатите и изводите.

Приносите на дисертационния труд са следните:

1. Представеното научно-приложно изследване е със социална и актуална стойност.
2. Анализирани и систематизирани са литературни данни с уточняване на понятия по темата.
3. Статистически достоверно се доказва ефикасността на разработена нова методика на кинезитерапия с миофасциални техники при пациенти с болка в лумбо-сакралната област.
4. Дискутират се и се сравняват резултати относно повлияването на болката и функцията при пациенти с хронична болка в лумбо-сакралната област.

Представени са необходимите публикации по дисертационния труд.

Заклучение:

Базирайки се на анализа на дисертационния труд на тема **“ПРИЛОЖЕНИЕ НА МИОФАСЦИАЛНИ ТЕХНИКИ ПРИ ХРОНИЧНА НЕСПЕЦИФИЧНА БОЛКА В ЛУМБО-САКРАЛНА ОБЛАСТ”**, гласувам **положително** за присъждане на ОНС “ДОКТОР” в професионално направление 7.4 Обществено здраве, научна специалност „Кинезитерапия” на ВЕСЕЛА ДИМИТРОВА към катедра „Теория и методика на кинезитерапията” при НСА „Васил Левски”.

19.12.2022 г.

Изготвил становището:

проф. Румяна Ташева, доктор

STANDPOINT
from
Prof. Rumiana Tasheva, PhD
concerning::

Dissertation thesis for the award of educational and scientific degree
"DOCTOR", in the professional field 7.4 Public Health, scientific specialty
Kinesitherapy
on the topic:

**"APPLICATION OF MYOFASCIAL TECHNIQUES IN CHRONIC
NON-SPECIFIC PAIN IN THE LUMBOSACRAL AREA"**

author: Vesela Dimitrova,
PhD student at the Department of TMKT, NSA "V. Levski" Sofia
Scientific adviser: Assoc. Prof. Lubomira Sazdova, PhD

The relevance and social significance of the dissertation work is determined, on the one hand, by the myofascial techniques developed and researched in recent years, which are focused on pain. And on the other hand, there is a high prevalence of pain in the lumbo-sacral region, as more and more studies show a significant decrease in the age limit already after 30 years of age.

The work is presented in a volume of 186 pages with included bibliography and appendices. The dissertation is well illustrated with 54 figures and photographs, and 11 tables. The bibliography lists 169 sources, including 21 in Cyrillic and 148 in Latin.

The dissertation is properly structured in 9 parts with a literature review, methodology, organization and methodology of conducting the scientific experiment, results, discussion, conclusions, contributions and publications.

The literature review is presented thoroughly and competently with an in-depth analysis of the presented publications and discussion topics. Its structuring and summary show the in-depth approach to the subject.

As a result of an analysis of the literature sources, a working hypothesis was appropriately formulated for the expected improvement of the musculoskeletal system and the quality of life of patients with chronic non-specific pain in the lumbo-sacral region.

The aim and the 6 tasks of the dissertation work are correctly and clearly formulated.

A detailed description of the contingent with precisely systematized criteria for inclusion and exclusion in the study is presented. The results in the scientific

work are based on the data of 60 individuals with chronic non-specific pain in the lumbo-sacral area.

The patient research methodology is briefly described and systematized in detail with the application of a visual analog scale for pain (VAS), Perceived Stress Scale to assess the level of daily stress, Roland-Morris scale to assess the level of disability, a test of discriminating sense, Kraus Weber's modified muscle endurance test, Ott's test, Schober's test, Bankov's and Levitt's shortened muscle tests. Detailed information about the research methods is properly presented in the appendices to the dissertation.

The in-depth knowledge of the doctoral student is evident in the developed methodology of kinesitherapy for patients with chronic non-specific pain in the lumbo-sacral area, structured in 4 stages. After the well-defined goal, tasks, means and methodological instructions, a scheme and complex of kinesitherapy are presented. Myofascial techniques are clearly described and illustrated. The standard methodology of kinesitherapy for patients from the control group is briefly presented.

Test data are presented comprehensively, excluding the Perceived Stress Scale, the Roland-Morris Disability Rating Scale, and the shortened muscle tests. The comparative analysis proves statistically significant better results of the patients of the experimental group in the monitored indicators - pain, static-force endurance of the extensors, Ott and Schober.

The discussion deserves high praise, in which, in addition to comparison with similar studies, basic terms and conditions of patients with pain in the lumbosacral region are advocated.

Based on the results, 6 conclusions were formulated. It is appropriate to discount part of the third conclusion about "improvement of the quality of muscle contraction", which is derived from the improved endurance of the back muscles. Also included in the hypothesis expected improvement of the quality of life is not represented in the goals, tasks, methodology, results and conclusions.

The contributions of the dissertation work are as follows:

1. The presented scientific and applied research is of social and topical value.

2. Literary data were analyzed and systematized with clarification of concepts on the subject.

3. The efficacy of a new methodology of kinesitherapy with myofascial techniques for patients with pain in the lumbo-sacral region is statistically reliably proven.

4. Results regarding the impact on pain and function in patients with chronic lumbosacral pain are discussed and compared.

The necessary publications for the dissertation are presented.

Conclusion:

Based on the analysis of the dissertation work on the topic "APPLICATION OF MYOFASCIAL TECHNIQUES IN CHRONIC NON-SPECIFIC PAIN IN THE LUMBOSACRAL AREA", I vote **positively** for awarding the ONS "DOCTOR" in professional direction 7.4 Public Health, scientific specialty "Kinesitherapy" of VESELA DIMITROVA at the "Theory and Methodology of Kinesitherapy" department at Vasil Levski National Academy of Sciences.

19.12.2022

Prof. Rumiana Tasheva, PhD